

การศึกษากระบวนการและการติดตามผลโครงการฝึกอบรม
พัฒนาจิตใจข้าราชการตำรวจ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเลย

นายสุรศักดิ์ เพิ่มผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-767-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014430

A STUDY OF PROCESS AND FOLLOW UP STUDY OF TRAINING PROGRAM
FOR MORAL DEVELOPMENT OF THE POLICE-OFFICIAL, PROVINCIAL POLICE
SUB-DIVISION CHANGWAT LOEI

Mr. Surasak Pirmopol

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Non-Formal Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

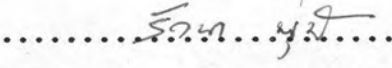
ISBN 974-568-767-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษากระบวนการและการติดตามผลโครงการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจ
ข้าราชการตำรวจ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเลย
โดย นายสุรศักดิ์ เพิ่มผล
ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล
อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

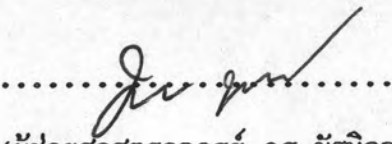

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. รัตนา นุ่มไพศาล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลินนิภา คูปรัตน์)

สรุปคดี เติมผล : การศึกษากระบวนการและการติดตามผลโครงการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจ
ข้าราชการตำรวจ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเลย (A STUDY OF PROCESS AND
FOLLOW UP STUDY OF TRAINING PROGRAM FOR MORAL DEVELOPMENT OF THE
POLICE-OFFICIAL, PROVINCIAL POLICE SUB-DIVISION CHANGWAT LOEI)
อ.ที่ปรึกษา ผศ.ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล, อ.ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ : 205 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการและติดตามผลโครงการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจ
ข้าราชการตำรวจ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเลย พร้อมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาจิตใจ
กับอายุ, สถานภาพสมรส, ระยะเวลาที่ผ่านการอบรมต่างกัน และศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ผ่านการอบรมที่
มีต่อโครงการฝึกอบรม

ผลการวิจัยพบว่า โครงการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจที่ศึกษา เป็นโครงการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตใจ
ข้าราชการตำรวจที่เข้าอบรมอยู่ในระดับสูง และในกระบวนการฝึกอบรมนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการฝึกอบรมมาก
คือ วิทยากร สื่อ และตัวอย่างความสำเร็จ

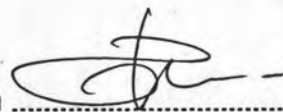
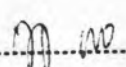
หลังจากผ่านการฝึกอบรมไปแล้ว ได้มีการพัฒนาจิตใจในด้าน 1) การพึ่งตนเอง 2) การ
ร่วมมือร่วมใจ 3) ความขยันขันแข็ง 4) การมีวินัยซื่อสัตย์สุจริต 5) การระมัดระวัง สุขกว่าก่อนเข้า
รับการฝึกอบรม และผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมไปแล้วประสบปัญหาและอุปสรรคต่อการนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ
ปัญหาดังกล่าวคือ ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย, ปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา, ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน,
ปัญหาค้านเศรษฐกิจ, ครอบครัว เป็นต้น

ความแตกต่างของอายุของผู้ผ่านการอบรมไม่ได้มีผลต่อการพัฒนาจิตใจในทุก ๆ ด้าน

สถานภาพสมรสของผู้ที่ผ่านการอบรมไม่มีผลต่อการพัฒนาจิตใจทุกด้าน ยกเว้นด้านการพึ่งตนเอง
ที่คนโสดมีสูงกว่าคนไม่โสดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความแตกต่างของระยะเวลาที่ผ่านการอบรม ไม่ได้มีผลต่อระดับการพัฒนาจิตใจในทุก ๆ ด้าน

ภาควิชา เกษตรศาสตร์และสัตวศาสตร์.....
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสัตวศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2530.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SURASAK PIRMPOL : A STUDY OF PROCESS AND FOLLOW UP STUDY OF TRAINING PROGRAM FOR MORAL DEVELOPMENT OF THE POLICE-OFFICIAL, PROVINCIAL POLICE SUB-DIVISION CHANGWAT LOEI. THESIS ADVISOR : ASS.PROF.DR. KIATIWAN AMATYAKUL, DR. TAWEEWAT PITAYANONT : 205 PP.

The purpose of this thesis were to study of the process and follow up study of training program for moral development of the police-official, provincial police Sub-division Changwat Loei. Including the study of relationship between moral development and the differences of ages, marital status, time after training. Moreover, this study extends to study the comments of the police who participated in the training process.

The results should that the training program for moral development was very useful for the participant. For the process of training, there will be some instructors, media and the example of success which was influent for training.

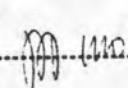
After training, the police had much more moral development as following self-help, co-ordinating, dliligence, discipline and honesty and abandonment of all social voices much higher than befor training. The participants faced some problems when applied in the real life such as the problems concerning of residencial area, commander, fellow worker, economic factors and families etc.

The difference of age of the participants did not effect to moral development at all aspects.

The marital status of the participants did not effect moral development at all aspects except self-help which the single police had much more than the marital ones as statistically significant at .05 level.

The difference of time after training, did not at all effect the level of moral development.

ภาควิชา เกษตรศาสตร์และสัตวศาสตร์.....
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสัตวศาสตร์: มนุษย์และสัตว์.....
ปีการศึกษา 2530.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ก็ด้วยความรัก ความเมตตาอย่างยิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล และ อาจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ บิตยานนท์ ที่ได้กรุณาชี้แนะชี้นำ การคิดการเขียนด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ สุวารีย์ ศรีบุญะ , รตอ.ภานุ พินเนียม , อาจารย์ สาธิต ตั้งอรุณสวัสดิ์ และคณะวิทยาการที่ได้กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจที่ให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าร่วมสังเกตการณ์การอบรมทุกครั้ง

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบข้อความที่ใช้ในการทำวิจัย อีกทั้งยังช่วยแนะนำให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อย่างมาก

ขอขอบพระคุณ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ.ต.ท.สุทธิ คะสุวรรณ รองผู้กำกับฯ, สารวัตรใหญ่ , สารวัตรสถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ ตำรวจจังหวัดเลยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง และขอขอบพระคุณคุณสุวิทย์ หวังสว่างวงศ์ คุณประภาส จุลขุนทด ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณ รัฐบาล และบัณฑิตวิทยาลัยที่สนับสนุนในด้านเงินทุนในการทำวิจัยส่วนหนึ่ง จนสำเร็จตาม เป้าหมาย

ท้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบของพระคุณคุณพ่อถาวร คุณแม่สุดใจ เพิ่มผล บรมครูผู้ซึ่งให้ชีวิตความคิดสติปัญญา ตลอดจนญาติพี่น้องทุก ๆ คนที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สุรศักดิ์ เพิ่มผล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภาพ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	13
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	13
สมมุติฐานการวิจัย.....	17
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	17
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาจิตใจ.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจ.....	30
การพัฒนาจิตใจตามหลักพุทธศาสนา.....	37
การพัฒนาจิตใจตามปรัชญาเนโอฮิวแมนนิส (Neo-humanism).....	42
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษา.....	46

สารบัญ

	หน้า
- การพึ่งตนเอง.....	46
- การร่วมมือร่วมใจ.....	51
- ความขยันขันแข็ง.....	57
- การมีวินัยข้อสัตย์สุจริต.....	60
- การละอบายมุข.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	75
วิธีการวิจัยเพื่อศึกษากระบวนการฝึกอบรม.....	75
วิธีการวิจัย เพื่อติดตามผลการฝึกอบรม.....	78
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	148
สรุปผลการวิจัย.....	151
อภิปรายผล.....	159
ข้อเสนอแนะ.....	166
บรรณานุกรม.....	168
ภาคผนวก.....	173
ภาคผนวก - ก.....	173
ภาคผนวก - ข.....	179
ภาคผนวก - ค.....	189
ภาคผนวก - ง.....	193
ประวัติผู้เขียน.....	205

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	ตารางการฝึกรอบรมพัฒนาจิตใจข้าราชการตำรวจ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเลย.....	103
2.	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	131
3.	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพสมรส.....	132
4.	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรุ่น.....	132
5.	เปรียบเทียบการพัฒนาจิตใจก่อนฝึกรอบรมและ หลังจากฝึกรอบรม จำแนกตามตัวแปรด้านต่าง ๆ.....	133
6.	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบ Pearson ระหว่างอายุ กับการพัฒนา จิตใจด้านต่าง ๆ ก่อนอบรม หลังจากอบรม และผลต่างของก่อน และหลังจากอบรม.....	134
7.	เปรียบเทียบระดับการพัฒนาจิตใจด้านต่าง ๆ จำแนกตาม สถานภาพการสมรส ก่อนเข้าอบรม.....	135
8.	เปรียบเทียบระดับการพัฒนาจิตใจด้านต่าง ๆ จำแนกตาม สถานภาพสมรสหลังจากอบรม.....	136
9.	เปรียบเทียบผลต่างของการพัฒนาจิตใจ หลังฝึกรอบรมกับก่อนฝึกรอบรม ในทุก ๆ ด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	137
10.	เปรียบเทียบระดับการพัฒนาจิตใจด้านต่าง ๆ ก่อนเข้าอบรม จำแนกตามรุ่นหรือระยะเวลาที่ผ่านการอบรมที่ต่างกัน.....	138
11.	เปรียบเทียบการพัฒนาจิตใจด้านต่าง ๆ หลังจากผ่านการอบรม จำแนกตามรุ่นหรือระยะเวลาที่ผ่านการอบรมที่ต่างกัน.....	138
12.	เปรียบเทียบผลต่างของการพัฒนาจิตใจด้านต่าง ๆ จำแนกตาม รุ่นหรือระยะเวลาที่ผ่านการอบรมที่ต่างกัน.....	139

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
13.	จำนวนและร้อยละของผู้แสดงความคิดเห็นในแต่ละระดับความคิดเห็นจำแนกเป็นรายชื่อ.....	140
14.	จำนวนและร้อยละของสิ่งที่คุณเข้ารับการอบรมประทับใจ.....	141
15.	จำนวนและร้อยละของข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขในทัศนะของคุณเข้ารับการฝึกอบรม.....	143
16.	ข้อเสนอแนะในการฝึกอบรมครั้งต่อไป.....	144
17.	ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อการนำเอาความรู้ที่ได้จากการอบรมไปปฏิบัติ.	145

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	รูปแบบการฝึกอบรมของบุญทัน ดอกไชสง.....	22
2	ระบบหลักสูตรการอบรมพัฒนาจิตใจของประเทศเกาหลี.....	35
3	รูปแบบการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจข้าราชการของบุญทัน ดอกไชสง	37
4	โครงสร้างชุมชนแบบพุทธเกษตรกรรม.....	51
5	แผนแม่บทของกองบังคับการตำรวจภูธร 6 ฉบับที่ 1(2527)..	92
6	กระบวนการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนา.....	101